

13/2011. sz. Szabályzat

**Csákvár Nagyközség
Polgármesteri Hivatala**

Értékelési Szabályzat

1. Az értékelésről általában

A 2000. évi C. törvény a számvitelről (továbbiakban Szt.) 14. § (5) bekezdés b) pontjában, illetve a költségvetés alapján gazdálkodó szervekre vonatkozó 249/2000. (XII. 24.) Kormányrendeletben (továbbiakban Áhsz.) foglaltak szerint a számviteli politika keretében el kell készíteni az eszközök és források értékelési szabályzatát.

1.1. Az értékelés fogalma

Az értékelés a számvitelben sajátos tartalommal bír.

Az értékelés az a tevékenység, amely során a vagyontárgyak értékét kiszámítjuk, meghatározzuk.

1.2. Az értékeléssel kapcsolatos fogalmak

Egységár: az a pénzmenyiség, amelyen egységnyi termék vagy szolgáltatás számba vétele történik.

Eladási ár: az a pénzösszeg, amennyit egy termékért vagy szolgáltatási egységért adnak.

Beszerezési ár: az a pénzösszeg, amennyiért a piacon egy adott termék vagy szolgáltatás megvásárolható, beszerezhető.

Előállítási ár, költség: az a pénzösszeg, amennyibe egységnyi termék előállítása vagy szolgáltatás végzése kerül.

Bekerülési (beszerzési, előállítási) érték: azaz érték, amekkora összesen a vagyontárgyat bekerüléskor a nyilvántartásokba bevezetik. Ez lehet beszerzési vagy előállítási áron számított érték.

Könyv szerinti érték: azaz érték, amekkora összesen a vagyontárgy a nyilvántartásokban szerepel.

1.3. A Szt. értékelésre vonatkozó főbb szabályai

A Szt. 46., 58., 60-62., 64-66. és 68. §-a részletezi az értékelés szabályait.

Ezek keretszabályok, azaz választási lehetőséget biztosítanak, melyek alkalmazását szükséges a számviteli politikában rögzíteni.

1.4. Az értékelési szabályzat készítésének célja

Rögzítésre kerülnek azok a fontos és lényeges szempontok, amelyek alapján a mérlegben kimutatjuk eszközeink és forrásaink értékét.

A Szt., illetve a Áhsz. az eszközök, és források jelentős körére konkrétan meghatározza az értékelési szabályokat.

A belső szabályozásnak azokra az esetekre kell kitérnie, amikor választási lehetőség van, továbbá ha az Önkormányzat sajátos eszközei, illetve forrásai indokolják.

A Szt. 46. § (2) bekezdése értelmében:

„Az előző év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan, -legalább egy éven túl- jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell.”

A Szt. továbbá előírja az eszközök és kötelezettségek leltározással, egyeztetéssel történő ellenőrzését és az egyedi értékelést.

A leltár tartalmazza a megnevezés és az egyedi kódszám mellett az eszközök könyv szerinti nettó értékét, mely a beszerzési (bruttó) érték, valamint a már elszámolt és könyvelt értékcsökkenés különbözete.

Tartalmaznia kell a mérleg fordulónapján meglévő minden eszközt, beleértve a már nullára leírt eszközöket, valamint a térítés nélkül kapott, illetve többletként fellelt eszközöket is.

2. Bekerülési érték

2.1 A beszerzési ár tartalma

A beszerzési árba a Szt. 47-50. §-a szerint azok a ráfordítások tartoznak, amelyek az eszköz (termék) megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba kerülésig felmerülnek és az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolhatók.

A számviteli törvény előírásának megfelelően a tárgyi eszközök esetében külön kell minősíteni a felújítási és karbantartási kiadásokat. A minősítés elvégzése kötelező, mivel kihatással van a tárgyi eszközök értékére és értékcsökkenésére.

A törvény alkalmazásában:

Felújítás: az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően, vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége, vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak.

Felújítás a korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli.

A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely elhasználódottság a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti.

Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódott karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától.

Karbantartás: a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.

Beszerezési árban figyelembe veendő:

- az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételár,
- az eszközhez egyedileg hozzákapcsolható szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési kiadások, a beszerzéssel kapcsolatos közvetítői kiadások, bizományi díjak, a

beszerzéshez kapcsolódó adók (fizetett fogyasztási adó, jövedéki adó), vámköltség (vám, vámpótlék, vámkezelési díj),

- az eszközök beszerzéséhez szorosan kapcsolódó fizetett illeték (importbeszerzés utáni statisztikai illeték), a vámköltségen kívüli egyéb vámtéher, jogszabályon alapuló hatósági, igazgatási, szolgáltatási díjak, egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak (pl. szakértői díj, környezetvédelmi termék díj), az előzetesen felszámított ÁFA le nem vonható része (a tárgyi adómentes tevékenység ellátásához szükséges eszközök beszerzése után),
- a vásárolt vételi opció díja,
- az eszköz beszerzéséhez, előállításához közvetlenül kapcsolódóan igénybe vett hitel, kölcsön,
- a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó devizahitel – az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt – árfolyam vesztesége,
- a beruházás tervezés, előkészítés, lebonyolítás, az új technológia elsajátítás (a betanítás) díjai, közvetlen költségei,
- a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó – az üzembe helyezésig felmerült – fizetett biztosítási díj,
- az eszköz biztonságos üzemeltetéséhez szükséges tartozékok és tartalék alkatrészek értéke.

Nem képezi a beszerzési ár részét:

- a levonható előzetesen felszámított és az arányosított ÁFA.

Tárgyi eszközöknél értéknövelő beszerzési költségként kell elszámolni:

- a meglévő tárgyi eszközök bővítésével,
- a rendeltetés megváltoztatásával, átalakítással,
- az élettartam növeléssel,
- az eredeti állapot helyreállításával (felújítás, rekonstrukció) kapcsolatos költségeket.

Készletek esetében a beszerzési árba tartoznak a raktárba kerülésig felmerült költségek.

2.1.1. Térítés nélkül átvett eszközök beszerzési ára

Fejezeten belüli átadás-átvétel esetén az átadó által közölt bruttó értéken kell az adott eszközt nyilvántartásba venni, s ezzel egyidejűleg az átvevőnek az eszköz átadásának időpontjáig az átadónál elszámolt értékcsökkenés összegét is nyilvántartásba kell venni.

Fejezeten kívüli átadás-átvétel esetén az átadónál kimutatott nyilvántartás szerinti nettó értéken kell az eszközt nyilvántartásba venni, amely azonban nem lehet magasabb, mint a piaci forgalmi érték.

Ajándékként, hagyatékként kapott, továbbá a többletként fellelt eszközök értéke, az állományba vétel időpontjában meglévő piaci érték.

A követelések fejében átvett eszközöket, ha jogszabály, szerződés, megállapodás eltérően nem rendelkezik, akkor a kiváltott követelések összegével azonos összegben kell értékelni.

A forgalmi, piaci érték meghatározásának módszere:

- Új eszközöknél az azonos vagy hasonló rendeltetészerű, használati értékű, minőségű és árfekvésű eszköz katalógusokban, árlistákban szereplő, illetve bolti ára. Amennyiben jelentős eltérés tapasztalható az egyes forgalmazók által alkalmazott árak között, ezek átlagát kell forgalmi értéknek tekinteni. Előzőek hiányában forgalmi érték a jogosítvánnyal rendelkező vagyoneértékelő által meghatározott érték, ha az eszköz egyedi értéke, vagy mennyisége jelentős nagyságrendű. Jelentős a nagyságrend, ha az eszköz egyedi értéke vagy az eszközök összértéke várhatóan eléri az 5 millió forintot. Ezen értékhatár alatt forgalmi érték a becsült érték.

- Használt eszközöknél a használtcikk kereskedők által alkalmazott eladási ár, ennek hiányában a vagyoneértékelő által meghatározott vagy a becsült érték, az új eszközöknél említett feltételekkel.

A térítésmentesen átvett tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat piaci, forgalmi értéken kell felvenni a mérlegbe.

2.2 Az előállítási költség tartalma

Az előállítási költségbe a Szt. 51. §-a szerint azok a ráfordítások tartoznak, melyek az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése során közvetlenül felmerültek és az előállított eszközhöz egyedileg hozzárendelhetők.

2.3 Az értékcsökkenések elszámolásának szabályai

Értékcsökkenés: az immateriális javak és tárgyi eszközök fizikai kopásának, erkölcsi avulásának pénzben kifejezett értéke.

Amennyiben valamilyen okból az értékcsökkenéstől eltér az elhasználódás mértéke, az eltérés összegét terven felüli értékcsökkenésként kell elszámolni.

Ez bekövetkezhet, ha az eszköz:

- feleslegessé válik,
- leértékelődik (értékvesztés),
- megrongálódik,
- megsemmisül (káresemény).

Az önkormányzat az Áhsz. által kötelezően előírt lineáris értékcsökkenési leírási módszert alkalmazza. Az eszköz értékét egyenletesen, minden évben, azonos összegben kell elszámolni költségként. Az évente leírandó összeget %-os formában határozta meg a jogszabály.

A leírást az üzembe helyezés évében kell megkezdeni, és addig folytatni, amíg az eszköz nettó értéke nullára nem íródik.

Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni a tárgyi eszközöknél, ha év közben a tárgyi eszköz értéke tartósan lecsökken, mert a tárgyi eszköz az alaptevékenység változása miatt feleslegessé vált, illetve hiány vagy megrongálódás következtében rendeltetésének **megfelelően nem használható.**

A terven felüli értékvesztés okát és mértékét az egyedi értékeléskor készített jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

A kis értékű (100.000,-Ft egyedi érték alatti) ún. mennyiségi nyilvántartásba vont tárgyi eszközök értéke – döntésünk alapján – használatba vételkor egy összegben költségként elszámolásra kerül, kivéve a nemesfém eszközöket, valamint a képzőművészeti alkotásokat.

Értékcsökkenés elszámolása negyedévenként, minden negyedév utolsó napjával történik, napra pontosan a Áhsz.-ben meghatározott éves leírási kulcsok szerint:

alapítás-átszervezés, illetve kísérleti fejlesztés aktivált értéke 20 %

vagyonértékű jogok 16 %

szellemi termékek 33 %

épületek 2 %

építmények 3 %

gépek, berendezések és felszerelések, kivéve a számítástechnikai és ügyviteltechnikai eszközöket 14.5%

számítástechnikai és ügyviteltechnikai eszközök 33 %

járművek 20 %

Nem lehet értékcsökkenést elszámolni:

- az értéküket megtartó eszközökre (földterület, telek, erdő, képzőművészeti alkotás, nemesfém, régészeti lelet, polgárvédelmi eszközök),
- a nulláig leíródott eszközökre,
- az üzembe nem helyezett tárgyi eszközökre, beruházásokra,
- valamint az idegen eszközökre.

Továbbá nem lehet értékcsökkenést elszámolni a műemlék épületekre, kivéve, ha nem műemléki hasznosítás történik..

Az értékcsökkenés szabályszerű végrehajtásáért a pénzügyi irodavezető felelős.

2.4 Pénzügyi lízing elszámolásának szabályai

A pénzügyi lízing keretében átvett eszközöket, továbbá a használatra átvett (bérbe vett) eszközökön végzett felújítások, beruházások értékét a mérlegben ki kell mutatni.

2.5 Befektetett eszközök mérlegtételek szerinti besorolási kritériumai

Befektetett eszköznek kell tekinteni azt az eszközt, amely tartósan, de legalább egy éven túl szolgálja a tevékenységet.

Befektetett eszközként tartjuk nyilván:

- az immateriális javakat
- a tárgyi eszközöket
- a befektetett pénzügyi eszközöket

IMMATERIÁLIS JAVAK: azok a nem anyagi természetű eszközök, amelyek általában forgalomképesek és vagyoni értéket, vagyoni jogokat hordoznak magukban.

Vagyoni értékű jogok: azok a jogok, amelyek az önkormányzat feladatait tartósan, de legalább egy évig szolgálják. Pl.: szerzői jogdíj, licenc, használati jog, bérleti jog, szellemi termékek felhasználási joga, saját internet cím beszerzése, az ISDN csatlakozási díj, stb.

Szellemi termékek: a hasznosított szellemi alkotások. Pl.: találmányok, szerzői jogi védelemben részesülő javak, saját tulajdonú szoftvertermékek stb.

TÁRGYI ESZKÖZÖK: azok az anyagi eszközök (földterület, telek, telkesítés, erdő, ültetvény, épület, egyéb építmény, az épülethez kapcsolódó vagyoni értékű jog, gép, berendezés, felszerelés, jármű), amelyek tartósan, de legalább egy éven túl közvetlenül vagy közvetetten szolgálják az Önkormányzat tevékenységét, függetlenül attól, hogy üzembe-helyezésre (aktiválásra), rendeltetésszerűen használatbavételre kerültek-e vagy sem. Egyedüli meghatározó ismérve a tartósság.

Tárgyi eszköznek minősül a beruházás és a beruházásra adott előleg is.

INGATLANOK és kapcsolódó vagyoni értékű jogok: ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani az Önkormányzat ingatlanainak állományi értékét, értékhatártól függetlenül. Ingatlanok közé sorolandók: a földterület, a telek, az épület, az egyéb építmény, az ültetvény, erdő, tehát minden olyan anyagi eszköz, amelyet a földdel tartós kapcsolatban létesítettek.

Földterület: minden önállóan telekkönyvezhető, telekkönyvezett földrészlet, mezőgazdasági hasznosítás célját szolgáló terület (pl. erdő).

Telek: építési célokat szolgáló földterület.

Épület: olyan szerkezetileg önálló építmény, amely a talajjal való egybeépítés során jön létre és a környező külső tértől épületszerkezetekkel részben, vagy egészben elválasztott teret alkot, és ezzel az állandó vagy ideiglenes tartózkodás, feladat végrehajtás feltételeit biztosítja. Az épület értéke magában foglalja a szerkezet megépítésén túl a központi fűtőberendezések, személy és teherfelvonók, mozgólépcsők, elektromos-, gáz-, vízvezeték hálózat és szerelvényeik (épületgépészet) értékét is. Ha azokat utólag építik be, akkor ezzel az épület értékét növelni kell.

Építmény: ide tartoznak a betonból, vagy más (fa, műanyag, alumínium, stb.) anyagból készült térelemek, felújítható szerkezetek, így pl. kerítések, garázsok, hidak, utak, aluljárók, alagutak, tárolók, víz, gáz, és egyéb közmű vezetékek, valamint minden épületnek nem minősülő építmény.

GÉPEK, BERENDEZÉSEK ÉS FELSZERELÉSEK: ebben a számlacsoportban az Önkormányzat működtetését szolgáló gépeket, berendezéseket és felszereléseket kell kimutatni az alábbi csoportosításban:

- Ügyviteli és számítástechnikai gépek:

= sokszorosítási eszközök: nyomdai gépek, másolók, írógépek, számológépek,

= számítástechnikai eszközök: számítógépek és perifériái,

= kommunikációs eszközök: híradástechnikai termékek.

- Egyéb gépek, berendezések és felszerelések:

= irodai bútorok, berendezések

= szakmai eszközök: orvosi műszerek, taneszközök, egyéb gépek, berendezések, stb.

- Nemesfém eszközök

- Képzőművészeti alkotások.

- Hangszerek.

JÁRMŰVEK: ez a számlacsoport az Önkormányzat működtetését szolgáló forgalmi rendszámmal ellátott közúti járművek, vízi járművek és speciális járművek (áruszállító, úttisztító, hóeltakarító, hulladékszállító, stb.) kimutatására szolgál.

2.6 A 100 ezer forint egyedi beszerzési érték alatti tárgyi eszközök és szellemi termékek elszámolási módjának meghatározása

Az 100 ezer forint egyedi beszerzési ár, előállítási érték alatti tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzési vagy előállítási költségét az Önkormányzat dologi kiadásként egy összegben számolja el. (Áhsz.18. §.).

Az így elszámolt tárgyi eszközökkel kapcsolatban - a tulajdon védelme érdekében - biztosítani kell a mennyiségi nyilvántartást.

A mennyiségi nyilvántartások vezetéséért Polgármesteri Hivatalban a jegyző, a részben önállóan gazdálkodó intézményekben az intézményvezető a felelős.

2.7 Az általános forgalmi adó elszámolásának szabályai

Az általános forgalmi adó része a bekerülési költségnek, amennyiben Áfa.tv. alapján nem levonható, levonható esetben nem része.

3. Eszközök értékelése

A befektetett eszközöket a beszerzési árukon, illetve előállítási költségükön kell értékelni, csökkentve azt az értékcsökkenési leírásokkal.

A Szt. múltbeli adatokon alapuló értékelést ír elő, ami azt jelenti, hogy a mérlegben az eszközök legmagasabb értéke a beszerzési, illetve az előállítási érték lehet.

Az eszközöket beszerzési áruknál vagy előállítási költségüknél magasabb értékben nem szabad a mérlegben szerepeltetni.

Ennek az értékelési elvnek nem mond ellent az a Szt.-i előírás, hogy a tárgyi eszközök felújítása esetén a felújítás költségét az adott eszköz értékét növelő tételként kell elszámolni. Az eszközök állományának értékelése a XII. 31-i fordulónapi mérleget alátámasztó leltár alapján történik.

A beszámolót alátámasztó leltári állomány lehet a tárgyi eszközök esetében a naprakész egyedi (analitikus) nyilvántartás, mely a mérleg egyes tételeit, az egyes eszközfeleségeket külön-külön tartalmazza.

Az Áhsz. felhatalmazása alapján jelenleg nem élünk az immateriális javak és tárgyi eszközök egyedi értékelésének a lehetőségével.

3.1. Immateriális javak (nem anyagi eszközök) értékelése

Beszerzési áron vagy előállítási közvetlen önköltségen kell értékelni, attól függően, hogy a bekerülés vásárláson vagy saját előállításon alapul.

A mérlegben az immateriális javakat nettó értéken kell kimutatni.

Az értékcsökkenés elszámolását az egyedi nyilvántartó lapokon dokumentálni kell.

3.1.1. Vagyoni értékű jog értékelése

Beszerezési ár: a megszerzéséért fizetett összeg. Ide sorolódik, pl. a használati jog, licenc.

3.1.2. Szellemi termékek értékelése

Beszerezési ár: az érte fizetett, a Szt.-ben meghatározott értékhatárhoz kötött,(önkormányzatunknál ez az értékhatár jelenleg 100 ezer Ft feletti) ellenérték.

Előállítási költség: az állományba vett saját előállítású, létrehozott, forgalomképes termék közvetlen önköltsége.

3.2. Tárgyi eszközök értékelése

A mérlegben a tárgyi eszközöket is nettó értéken kell szerepeltetni, azaz a beszerzési, ill. előállítási költséget csökkenteni kell az értékcsökkenés összegével.

Az értékelésükre érvényes általános szabályok nem vonatkoznak a tárgyi eszközök mindegyikére. Kivételt képeznek a beruházások és a beruházásra adott előlegek. A beruházások annyiban jelentenek eltérést, hogy azokat még nem vették használatba, tehát még értékcsökkenést sem kell elszámolni utánuk.

Terven felüli értékcsökkenés elszámolása indokolt esetben lehetséges (pl. elemi kár esetén, stb.).

A Szt. értelmében a nagyjavítás, a felújítás az adott tárgyi eszközök értékét növelő költségnek minősül.

A zavartalan üzemeltetést szolgáló karbantartás költségei továbbra is a felmerüléskor, működési kiadásként számolandók el.

A tárgyi eszközöket beszerzési, előállítási költségüknél magasabb értéken leltárba venni, a leltárba beállítani nem szabad.

A tárgyi eszközök: ingatlanok, gépek, berendezések, járművek, beruházások, beruházásra adott előlegek.

A beruházások között kell kimutatni a beszerzett vagy előállított tárgyi eszközöket, ha azok üzembe helyezése, használatba vétele még nem történt meg.

Az önkormányzat területén és használatában lévő idegen tulajdonú eszközök nyilvántartása a nullás számlaosztályban a tulajdonos által közölt bruttó értéken történik. Értékelésre ezek az eszközök nem kerülhetnek.

3.3. Befektetett pénzügyi eszközök értékelése

Az e körbe tartozó vagyontárgyak általános, lényeges vonása, hogy azok természetüknél fogva csak beszerzési áron kerülnek állományba és a mérlegbe.

Beszerezési értéknek tekintendő:

3.3.1. Részesedések és értékpapírok esetén

- beszerzésnél az érte fizetett összeg,

-követelés ellenértékéként kapott tulajdonrésznel a követelésünk összege.

A vásárolt és jegyzett részvények, törzsbetétek, vagyoni betétek értékvesztéssel csökkentett vételi értékét, a gazdasági társaságban lévő – és már teljesített – befektetéseknél a társasági szerződésben meghatározott alapításkori értéket kell figyelembe venni.

A gazdasági társaságoknál lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést a társasági szerződésben (alapszabályban) meghatározott alapításkori értéken, vásárlás esetén vételi áron, illetve értékvesztéssel csökkentett könyv szerinti értéken kell értékeln

- ha a gazdasági társaság piaci megítélése tartósan - a mérlegkészítés napját megelőzően legalább egy éven át –nem csökken,
- ha a gazdasági társaságba befektetett összeg a társaság értékesítésekor várhatóan megtérül,
- ha a gazdasági társaság saját tőke értékének a befektetés névértékével arányos része nem csökken a befektetés könyv szerinti értéke alá.

3.3.2. Adott kölcsönök, illetve hosszú lejáratú bankbetétek esetén

Az egy éven túl lejáró pénzkövetelés összegét kell figyelembe venni.

Az óvatosság elvének megfelelően a Szt. szerint az eszközöket beszerzési költségüknél magasabb értéken nem szabad a mérlegbe felvenni. Az értékvesztést azonban el kell számolni.

Az egyszer már leértékelt eszközt még az eredeti értékére sem szabad felértékelni.

Mérlegkészítés előtt egyedileg kell értékelni, és el kell végezni az alábbi feladatokat:

- szükség szerint az értékvesztés összegének, valamint
- az egy éven belül esedékes törlesztő részletek megállapítását,
- a fordulónapon valutában, devizában fennálló pénzügyi befektetéseknél értékvesztés elszámolása, ha a könyv szerinti érték magasabb, mint a fordulónapi – ügyletet lebonyolító pénzügyintézet által közölt – hivatalos devizavételi árfolyam.

A költségvetési év december 31-én fennálló és a beszámoló készítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett adott kölcsön esetében értékvesztést kell elszámolni a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján, ha a könyv szerinti érték és a várhatóan megtérülő összeg közötti különbség veszteségjellegű, és ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

Jelentős összegű a követelés, ha az értékvesztés összege a bekerülési érték 20 %-át, vagy az egyedi 100.000,- ot-ot meghaladja.

Amennyiben a végrehajtott minősítés alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkentjük. A visszaírt értékvesztés összege nem haladhatja meg az elszámolt értékvesztés összegét.

A mérlegben csak az egy éven túli követelés összege szerepelhet. Az adott kölcsönök következő évi törlesztő részletét az egyéb rövidlejáratú követelések között kell a mérlegben szerepeltetni.

3.4. Készletek értékelése

Eltérő szabályok érvényesek a vásárolt és a saját előállítású új (raktáron lévő) készletekre.

Amíg a vásárolt készleteket beszerzési áron, addig a saját előállítású készleteket előállítási közvetlen önköltségen kell értékelni és a könyvekben, mérlegben szerepeltetni.

A mérlegben értékkel nem mutathatók ki a használt és a térítésmentesen átvett készletek.

(készletraktár csak a Mese-Vár Óvoda, részben önállóan gazdálkodó intézménynél, az élelmiszer raktározására van).

A készletek között kell kimutatni, közvetített szolgáltatásként a mérleg fordulónapig még nem számlázott közvetített szolgáltatásokat.

3.4.1. Vásárolt készletek (anyagok, áruk, alvállalkozói teljesítmények)

értékelése

Az anyagok, áruk értékelése beszerzési áron, múltbeli költségen történik.

Ha szükséges és indokolt, el kell számolni az értékvesztést, a cél az, hogy a készlet a használhatóságának megfelelően szerepeljen a mérlegben.

Az értékvesztés elszámolásakor piaci értéként figyelembe vehetjük:

- a rendelkezésre álló árajánlatokat, katalógusárakat,
- az új beszerzések számla szerinti árait,
- az utánpótlási értéket,
- az árutózsde bevezetett készletek tőzsdei árát.

Az értékvesztést tőkeváltozásként kell elszámolni.

A záró készlet megállapításához év közben folyamatos mennyiségi és értékbeli nyilvántartást vezetünk.

3.4.2. Saját termelésű készletek értékelése

A Szt. értelmében előállítási költségen történik.

Értékesítési különbségek nem vehetők figyelembe.

A mérlegben a leltár szerinti fordulónapi készletet értékvesztéssel korrigált tárgyévi előállítási közvetlen önköltségen kell értékelni(élelmezéssel kapcsolatosan fordulhat elő)

3.5. Követelések értékelése

A Szt. értelmében a követeléseket könyv szerinti értéken kell értékelni.

Az értékelés kiindulópontja a mérlegkészítés napja.

3.5.1. Vevőkövetelések értékelése

Vevőkövetelésként kell kimutatni az Önkormányzat által áruszállítással és szolgáltatásnyújtással teljesített és kiszámlázott, a másik szerződő fél által elismert összegű általános forgalmi adót is tartalmazó fizetési igényt, amíg azt ki nem egyenlítik vagy behajthatatlanná válás miatt le nem íródik.

A mérlegbe csak az adós által elismert követelés, az elismert összegben állítható be.

A vevő által történő elismerés dokumentumai:

- az eszközök és források leltározási és leltárkészítési szabályzatban meghatározott fordulónapra vonatkozóan kiküldött, és a vevők által elfogadott egyeztető levél (a vevők által elfogadottnak minősül a követelés, ha az egyeztető levélre a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, vagy elfogadó válasz érkezik),
- a mérleg fordulónapját követő, de a beszámoló elkészítését megelőző pénzügyi teljesítés a vevő részéről.

Az adósok és vevők tartozását, azok megfizetését, folyamatosan figyelemmel kell kísérni, mert a lejárt fizetési határidejű követelések behajtására a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

A behajthatatlannak minősített vagy peresített követelések értéke nem szerepelhet a mérlegben.

Behajthatatlan követelés (az Áhsz. alapján):

- amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi,
- amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonszelvény

- javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott kis összegű követelések tekintetében, amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a végrehajtás veszteséget eredményez, vagy növeli a veszteséget), illetve amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel. Fellelhetetlenség bizonyítása legalább kettő felszólítás kézbesíthetetlen, ismeretlen címre költözött jelzéssel ellátott fizetésre felhívó levél.
 - amelyet a bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
 - amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell. **A behajthatatlan követelés leírása nem minősül követelés elengedésének.**

Tartós a különbözet, ha az előző évi beszámoló készítésekor is fennállt.

Jelentős összegű a különbözet, ha meghaladja az adott követelés értékének 20 %-át vagy az egyedi 100.000,-Ft-ot.

Az adósok, vevők minősítése során vizsgálni kell a vevő, adós jövedelmi helyzetét, fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát, továbbá azt, hogy a vonatkozó szerződés alapján garancia érvényesítésére van-e mód és esély, csődeljárást, felszámolási eljárást indítottak-e vele szemben, ha igen, a követelés milyen mértékű kielégítésére lehet számítani. A követelések esetében értékvesztést kell elszámolni az adós, a vevő minősítése alapján a költségvetési év december 31-én fennálló és a beszámoló készítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél a beszámoló készítésekor rendelkezésre álló információk alapján, ha vélelmezhető a meg nem térülés. Az értékvesztést a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti veszteségjellegű különbözet összegében kell elszámolni, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű. Ha a behajtásra tett kísérlet eredménytelen, akkor azt a követelést le kell írni. Peresített követelés akkor szerepelhet a mérlegben, ha annak pénzügyi rendezése a mérlegkészítés időpontjáig megtörtént. Kétes, illetve határidőn túli követelések összegével a követelések mérlegbe beállított összegét csökkenteni nem szabad.

3.5.2. Helyi adókkal, adók módjára behajtandó köztartozásokkal kapcsolatos követelések értékelés

Az Áhsz. 31/A §-a alapján e követelések körében az egyszerűsített értékelési eljárást alkalmazzuk, elvégzése negyedévente kötelező. Az Államkincstár által biztosított adókönyvelési programba beépített értékelési és értékvesztés elszámolást alkalmazzuk. Az értékvesztés elszámolása negyedévente kötelező.

3.5.3. Egyéb követelések értékelése

Ide tartoznak a munkavállalókkal szembeni követelések, a rövid lejáratra kölcsönadott pénzeszközök, pl. egy éven belül visszafizetendő kölcsönök és egyéb követelések, pl. kilépett dolgozók tartozásai.

Könyv szerinti értéken kell értékelni, és a mérlegben szerepeltetni.

A behajthatatlannak minősített, illetve peresített egyéb követelések értéke nem szerepelhet a mérlegben a beszámoló készítés időpontjáig nem rendezett követeléseknél.

3.6 Értékpapírok értékelése

Térítés nélkül kapott, követelés ellenértékeként átvett – egy évnél nem hosszabb lejáratú - részesedéseket, értékpapírokat átvételkor névértéken vagy ismert piaci, forgalmi értéken lehet állományba venni.

Az értékpapírok értékvesztése esetén követendő eljárást a befektetett eszközök rész tartalmazza.

3.7 Pénzeszközök értékelése

Az értékelés alapja itt is a könyv szerinti érték.

Pénzkészlet értékelése: a pénztárban ténylegesen meglévő érmék, bankjegyek összesített értéke.

Bankszámlák értékelése: a pénzügyintézeteknél a mérleg fordulónapján meglévő, bankkivonattal egyező érték.

3.8 Egyéb aktív pénzügyi elszámolások

Egyéb aktív pénzügyi elszámolásként mutatjuk ki a mérlegben azokat a kiadásokat, amelyek az adott időszakban nem számolhatók el véglegesen a költségvetési előirányzat terhére kiadásként.

Itt szerepel a költségvetési gazdálkodáshoz nem kapcsolódó eseti feladatokkal összefüggő átfutó kiadás, a kiegyenlítő, valamint a tisztázatlan és rendezetlen függő kiadás.

4. Források értékelése

A forrásokat könyv szerinti értéken kell kimutatni a nyilvántartásokban.

4.1 Saját tőke értékelése

A saját tőke, induló tőkéből és tőkeváltozásból áll.

Induló tőkeként kell a mérlegben kimutatni az 1993. január 1-jén meglévő tartós források állományát, amely csak megszűnéskor, átszervezéskor (összevonás, beolvasztás, egyesülés, megosztás, szétválás) változhat. Negatív előjele nem lehet.

Tőkeváltozásként az 1993. január 1-je után képződött forrásokat, valamint forrás csökkenéseket kell kimutatni. Lehet pozitív és negatív előjelű is.

A saját tőke növekedhet:

- a folyó évi költségvetés, a pénzmaradvány terhére teljesített befektetett eszközök növekedéséből,
- az eszközök tartós forrásának növelésére felhasznált egyéb idegen pénzeszközökből és az ebből képződött, jóváhagyott előirányzat terhére,
- készletek, követelések és kötelezettségek állományának változásából,
- saját kivitelezésű beruházás, felújítás miatt,
- gazdasági társaságba bevitt vagyontárgyak szerződés szerinti értékéből származó növekedésből,

- térítésmentesen átvett eszközök és térítésmentes (társadalmi) munkában létrehozott javak tartós forrásából,
- valamint az Önkormányzat által vállalt kötelezettségek leírásából (törléséből).

A saját tőke csökkenhet:

- a befektetett eszközök értékcsökkenése, értékvesztése, selejtezése, más gazdálkodó szerv részére történő térítésmentes átadása,
- a készletek felhasználása, selejtezése, más gazdálkodó szerv részére történő térítésmentes átadása, kötelezettségek állományváltozása,
- a befektetett eszközök és készletek értékesítése,
- az Önkormányzat másokkal szemben támasztott követelésének állományváltozása, továbbá leírása (törlése), a követelés jogcímére vonatkozó külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével,
- gazdasági társaságba bevitt vagyontárgyak szerződés szerinti értékéből származó rendkívüli csökkenés miatt.

4.2 Kötelezettségek értékelése

Kötelezettségként kell a mérlegben kimutatni a hosszú és rövid lejáratú kötelezettségeket, valamint az egyéb passzív pénzügyi elszámolásokat.

4.2.1. Hosszú lejáratú kötelezettségek értékelése

Az e címen képződött kötelezettség (pl. az egy évnél hosszabb lejáratra kapott fejlesztési célú kölcsön, ideiglenesen átvett pénzeszköz) eredeti dokumentációja az értékelés alapja. A mérlegben úgy kell szerepeltetni, hogy a tárgyévet követő évben esedékes törlesztő részletekkel a kötelezettség összegét csökkenteni kell.

A hosszú lejáratú kötelezettségek között csak az egy éven túl esedékes összeg mutatható ki, a tartozás következő évi törlesztő részletét a rövid lejáratú kötelezettségek között kell a mérlegben kimutatni.

4.2.2. Rövid lejáratú kötelezettségek értékelése

Ide tartoznak az áruszállításból és szolgáltatás teljesítéséből származó – általános forgalmi adót is tartalmazó – kötelezettségek és az egy évet meg nem haladó ideiglenesen átvett pénzeszköz, egyéb kötelezettség.

A mérlegbe a szállítók közé az egyeztetett analitikus nyilvántartás adataiból, a beszámolási év december 31-ig teljesített áruszállításokról és szolgáltatásnyújtásokról megküldött számlák általános forgalmi adót is tartalmazó összegét kell feltüntetni. A mérlegben való szerepeltetésnek nem feltétele, hogy a számla kiállításának időpontja a beszámolási évben legyen. Minden olyan számlát be kell állítani, amely a beszámoló készítésének számviteli politikában meghatározott időpontjáig megérkezik, és az áruszállítás, illetve szolgáltatásnyújtás teljesítése a beszámolási évben megtörtént. A szállítói kötelezettségeket a Az Áhsz. előírásainak megfelelően, a pénzügyi teljesítés forrása szerint csoportosítva kell a mérlegbe beállítani.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között kell kimutatni a társadalombiztosítási, adó, egyéb jogszabályban meghatározott kötelezettségeket.

A kötelezettségek értékelésének alapja a bejövő számla és a szállítóval való egyeztetés, illetve az elismert előírt tartozások.

4.2.3. Egyéb passzív pénzügyi elszámolások

Ide tartoznak azok az átfutó, függő és kiegyenlítő bevételek, amelyek az adott időszakban nem számolhatóak el véglegesen a költségvetési előirányzat javára bevételként. Itt szerepelnek a tisztázatlan és rendezetlen bevételek.

5. Záró rendelkezések

Jelen szabályzat 2011. október 1-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 2008. december 01-től hatályos Értékelési Szabályzat hatályát veszti.

Csákvár, 2011. szeptember 5.

Tóth Jánosné sk.
jegyző